

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK
MERKEZLERİNDEKİ ÖZENGEN MÜZİK
EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

Murat DOĞRU

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı

2024

(Her hakkı saklıdır.)

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANA SANAT DALI
MÜZİKOLOJİ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK MERKEZLERİNDEKİ ÖZENGEN
MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ**

(University Students' Opinions on Amateur Music Education in Youth Centers)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat DOĞRU

Danışman: Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY

**Erzurum
Aralık, 2024**

KABUL ve ONAY TUTANAĞI

Murat DOĞRU tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Merkezlerindeki Özengen Müzik Eğitime Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışması 02/12/2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Bilimleri Ana Sanat/Bilim Dalı, Müzikoloji Sanat/Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Doç. Dr. Yavuz ŞEN <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Danışman:	Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Jüri Üyesi:	Dr. Öğr. Üyesi Kâmil Onur KARATAŞ <i>Trabzon Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır

Enstitü Yönetim
Kurulunun .../.../....
Tarih ve sayılı
kararı.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Enstitü Müdürü
Aslı ıslak imzalıdır

ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Merkezlerindeki Özengen Müzik Eğitime Yönelik Görüşleri” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

02/12/2024

Murat DOĞRU

Aslı ıslak imzalıdır

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... Tarih ve Sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... Tarih ve Sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Eğitim öğretim hayatımda bu kadar yol kat etmemi sağlayan öğretmenlerime lisans yılımda beni her yönünden geliştiren, azmettiren, sabırlı olmayı öğreten çalışmanın ve bilginin ne kadar önemli olduğunu anlatan hocalarıma yüksek lisans zamanında bana en çok her yönden katkısı olan çalışmalarda bana yön gösteren, desteğini bir gün olsun benden esirgemeyen her koşulda bana sevgisini gösteren ve her zaman kendisinin lisans ve yüksek lisans öğrenci olmaktan gurur duyduğum tez danışmanım Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY hocama tez savunmasında bana bilgileriyle yol gösteren Doç. Dr. Yavuz ŞEN ve Dr. Öğretim Üyesi Kamil Onur KARATAŞ hocalarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Asıl olan bu yolda yorulduğumda bana güç veren çoğu konuda bana destek veren hayatıma her zaman mutluluk ve huzur veren anneme babama kısacası aileme, eşim Seher EFE DOĞRU ve canım kızım Elisa Ada Doğru'ya sevgilerimi sunuyorum ve teşekkür ediyorum.

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİK MERKEZLERİNDEKİ ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Murat DOĞRU

Aralık 2024, 45 sayfa

Amaç: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Gençlik Merkezlerinde verilen özenen müzik eğitimine yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında, Erzurum merkez ilçelerinde özenen müzik eğitimi veren Gençlik Merkezlerine devam eden üniversite öğrencilerinin, aldıkları özenen müzik eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi, gençlerin müzik eğitimine ve özellikle de özenen müzik eğitimine yönelik tutumlarının bu görüşlerden hareketle betimlenmesi, bu tutumlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Yöntem: Araştırma nitel araştırmalardan durum çalışması modeli/yöntemi kullanılmış olup buna bağlı veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle elde edilen veriler, içerik analizi ile incelenmiş, uygun olan nitel veriler sayısallaştırılarak betimsel istatistik analizi yapılmıştır. Araştırmanın verileri Erzurum merkez ilçelerinde (Yakutiye, Palandöken ve Aziziye) özenen müzik eğitimi veren Gençlik Merkezlerine devam eden üniversite öğrencilerinden oluşan 41 kişilik bir gruptan elde edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırmanın öne çıkan sonuçlarına göre, katılımcıları Gençlik Merkezinde müzik eğitimi almaya teşvik eden sebepler; belli bir enstrümana olan ilgi, müziğe olan genel ilgi, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması ve eğitimin ücretsiz olmasıdır. Katılımcıların Gençlik Merkezinde müzik eğitimi alma imkânı olmasaydı başka yollarla (özel ders, Halk Eğitim Merkezi, internetten çevrimiçi ders vb.) özenen müzik eğitimi alma istekleri de bu bağlamda daha yüksek olarak belirlenmiştir. Başka yollarla müzik eğitimi alma eğiliminde en öne çıkan seçenek, internetten öğrenme araçlarıdır. Katılımcıların büyük çoğunluğu Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitiminden dolayı yakın çevreleri, aileleri tarafından desteklendiklerini belirtmiştir. Desteklendiğini belirten katılımcıların yanıtlarında öne çıkan noktalara bakıldığında öğrencilerdeki değişimin fark edilmesi, kursun öğrencilere çok şey kattığının düşünülmesi ve müzik alanında başarılı olunacağına dair geri dönüşler alındığı görülmektedir. Birkaç katılımcı ise yakın çevresi ve aileleri tarafından desteklenmediklerini belirtmişlerdir. Bunun temel sebebinin öğrencilerin çevresindekilerin müziğe yönelik olumsuz düşüncelere sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca Gençlik Merkezinde alınan müzik eğitimi, katılımcıların büyük kısmı için memnuniyet, mutluluk, huzur eğlence vb. olumlu duygular anlamına gelmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı için ise aldıkları eğitim kendini geliştirme fırsatıdır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Gençlik Merkezindeki müzik eğitimine yönelik fiziki şartları (teknik donanım, çalgılar, derslikler vs.) aldıkları eğitim için yeterli buldukları ve aldıkları müzik eğitiminin içeriğinin beklentilerini karşıladığı belirlenmiştir. Bunun da öğrencilerin çok büyük kısmının müziğe olan ilgilerini olumlu etkilediği ve hem aldıkları müzik eğitimini daha profesyonel düzeye taşımak istedikleri hem de aldıkları müzik eğitimini arkadaşlarına tavsiye etme eğiliminde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, müzik eğitimi, özenen müzik eğitimi, Gençlik Merkezi.

ABSTRACT

MASTER DISSERTATION

UNIVERSITY STUDENTS' OPINIONS ON AMATEUR MUSIC EDUCATION IN YOUTH CENTERS

Murat DOĞRU

December 2024, 45 pages

Objective: The aim of this study is to determine the opinions of university students about the music education given in Youth Centres. Within the scope of the research, it was aimed to examine the opinions of university students attending the Youth Centres in the central districts of Erzurum, which provide self-engaged music education, about the self-engaged music education they receive, to describe the attitudes of young people towards music education and especially self-engaged music education based on these opinions, and to determine the factors affecting these attitudes.

Method: The research used case study model/method from qualitative researches, and the data obtained by semi-structured interview technique as a data collection tool were analysed by content analysis, and the appropriate qualitative data were digitised and descriptive statistical analysis was performed. The data of the study were obtained from a group of 41 university students attending the Youth Centres providing music education in Erzurum central districts (Yakutiye, Palandöken and Aziziye).

Results: According to the prominent results of the research, the reasons that encourage the participants to receive music education at the Youth Centre are; interest in a certain instrument, general interest in music, meeting their educational needs and free education. In this context, the participants' willingness to receive music education in other ways (private lessons, Public Education Centre, online lessons from the internet, etc.) if they did not have the opportunity to receive music education at the Youth Centre was also determined to be higher. The most prominent option in the tendency to receive music education in other ways is online learning tools. The majority of the participants stated that they were supported by their immediate environment and families because of the music education they received at the Youth Centre. When we look at the prominent points in the responses of the participants who stated that they were supported, it is seen that the change in the students was noticed, it was thought that the course contributed a lot to the students and feedback was received that they would be successful in the field of music. A few participants stated that they were not supported by their immediate environment and families. It is seen that the main reason for this is that the people around the students have negative thoughts about music. In addition, the music education received at the Youth Centre means positive emotions such as satisfaction, happiness, peace, fun, etc. for most of the participants. For a significant part of the participants, the education they receive is an opportunity for self-improvement. It was determined that the majority of the students found the physical conditions (technical equipment, instruments, classrooms, etc.) for music education in the Youth Centre sufficient for the education they received and that the content of the music education they received met their expectations. It was determined that this positively affected the interest of the majority of the students in music and that they both wanted to carry the music education they received to a more professional level and tended to recommend the music education they received to their friends.

Keywords: Music, music education, music education, youth music education, Youth Centre.

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY TUTANAĞI	ii
ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
Giriş	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	3
Müzik Eğitimi	3
Müzik Eğitiminin Boyutları	4
Yaygın Eğitimi ve Müzik Eğitimi	5
Özengen Müzik Eğitimi	6
Gençlik Merkezleri	6
Problem Cümlesi	7
Araştırmanın Amacı	8
Araştırmanın Önemi	8
Sınırlılıklar	8
İKİNCİ BÖLÜM	9
Yöntem	9
Araştırmanın Modeli	9
Verilerin Toplanması	9
Araştırmanın Çalışma Grubu/Katılımcılar	10
Verilerin Analizi	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	13

Bulgular	13
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	13
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	13
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	15
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
Sonuç ve Öneriler	21
Sonuçlar	21
Öneriler	28
KAYNAKÇA	29
EKLER	34
ÖZGEÇMİŞ	38

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılımı	10
Tablo 2. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Fakültelerin Dağılımı	11
Tablo 3. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimi Branşlarının Dağılımı	11
Tablo 4. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimi Sürelerinin Dağılımı	12
Tablo 5. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Müzik Eğitimi Almaya Teşvik Eden Sebeplerin Dağılımı.....	13
Tablo 6. Katılımcıların Başka Yollarla Özenen Müzik Eğitimi Alma Tercihlerinin Dağılımı	14
Tablo 7. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldıkları Müzik Eğitiminin Aileleri ve/veya Yakın Çevrelerinden Desteklenme Durumlarının Dağılımı	15
Tablo 8. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitiminin Anlamına Yönelik Dağılım.....	16
Tablo 9. Katılımcıların Gençlik Merkezindeki Müzik Eğitime Yönelik Fiziki Şartları Yeterli Bulup Bulmama Durumlarının Dağılımı.....	16
Tablo 10. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitiminin İçeriğinin Beklentilerini KarşılayıpKarşılamamasına Yönelik Dağılımı.....	17
Tablo 11. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitime Günlük Hayatlarında Ayırdıkları Sürelerinin Dağılımı.....	18
Tablo 12. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldıkları Müzik Eğitiminin, Müziğe Olan İlgiğini Nasıl Etkilediğinin Dağılımı	18
Tablo 13. Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimi Profesyonel Düzeye Taşımak İsteme Durumlarının Dağılımı	19

Giriş

Müzik yaratılıştan itibaren günümüze kadar birçok olgudan somut verilerden elde edilip günümüzde hala ileri giden daima dahada yeniliklerle ortaya çıkan unsurdur. Bu unsur eski zamandan yeni zamana kadar sevilen beğenilen ve eğitim haline dönüşen bir olgudur.

Müzik eğitimi, insanın çocukluk döneminden yetişkinlik dönemine kadar yaşantısal olarak temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma bir müziksel davranış geliştirme ve bu geliştirmenin sonucunda değişikliğin sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı ve yaşantının öğrenci üstünde nasıl etki edeceği temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Hedeflere doğru ilerlerken öğrencinin gelişimi, değişimi göz önüne alınarak müzik eğitimi yoluyla, müziğin insanın değişimini gelişimini ve özellikle 12 müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili, daha bilinçli ve daha verimli olması beklenir (Uçan, 2005, s.14).

Eğitim en genel anlamıyla insanları belli amaçlarına göre yetiştirme, insanın devamlı olarak olumlu yönde geliştirme, değiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Bu farklılaşma eğitim sürecinde birey üzerinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir. Bu değerleri insana bilinçli şekilde aktarılmalı ve bu aktarmaları daha çok planlı ve bilinçli olarak günümüzde okullar eğitim bu değerleri ve bu süreçleri oluşturma en önemli kısmını oluşturur. Eğitim okullarda yapılmaz. Günlük hayattaki eğitim-okul bitişikliği, eğitim denince akıllarda okulu anımsanır. Oysa okul dışında da yaygın eğitim, açık öğretim meslek liseleri vb. yoluyla da gençleri ve yetişkinleri bir mesleğe hazırlamak ve onların hayata uyumlarını kolaylaştırmak için açılmış kısa süreli eğitim veren kurumlar vardır (Fidan, 2012, s.4).

Formal eğitim amaçlıdır; önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılır ve bu plan çerçevesi içerisinde de öğretim yoluyla gerçekleştirilir. Eğitim süreci öğretmen tarafından, uygulanır ve izlenir. Bireyde öğretme yoluyla birlikte davranış değişikliği beklenir. Eğitim başlangıcından bitişine kadar özel bir çevre içinde kontrollü olarak yürütülür bu kontrol eğitici tarafından planlı ve disiplinli şekilde yürütülür ve bu sürecin belli aşamalarında ve sonunda değerlendirme işlemi yer alır. Okullardaki eğitim formaldır (Fidan, 2012, s.4).

“İnformal” eğitim, bireyin yaşam içinde kendiliğinden oluşan süreçtir. Amaçlı ve planlı değil, geliş güzelidir. Kişi karşılaştığı durum ve içinde bulunduğu grubun üyeleri ile etkileşimde bulundukça farkında olmadan yeni şeyler öğrenir. Çocuklar arkadaşlarıyla oynarken gençler akranlarıyla oluşturdukları grup içinde birbiriyle etkileşirken yardımlaşmayı, dayanışmayı, iş birliğini, kurallara uymaya grubun değerlerini benimsemeyi öğrenirler ve toplumsallaşırlar (Fidan, 2012, s. 5).

BİRİNCİ BÖLÜM

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, bireye bilişsel açıdan etki eden ve bu etkenlerin üzerinde bir uygulama biçimi olduğu için, bireyin yaratıcı, üretken yönünü geliştirebilir. Bu bağlamda, müzik eğitiminin hedeflenen bilinçli bir biçimde disiplinli olarak planlanması ve yürütülmesi önem taşımaktadır. Doğru ve tutarlı bir müzik öğretimi ortamında, bireylerin üretkenliği, yaratıcı yetilerinin daha çok belirginleşeceği ya da gelişeceği vurgulanabilir. Müziksel açıdan yaratıcı özelliğini taşıyan bu yönünü geliştiren, ilerleten kişilerin, eğitim dağarına katkıda bulunacak özgün yani kendine has müzik yaratıları oluşturmaları da diğer önemli unsurlardandır. Gerek müzik yaratıcısı gerekse müziği öğrenmeye ve uzmanlaşmaya çalışan diğer bireyler açısından gözlemlendiğinde bu bireylerin yaratıcılık, müzik eğitiminin niteliğini ve düzeyini etkileyen ve belirleyen temel konulardan biridir (Uslu, 2013, s. 71).

Ses, müzik ve konuşma bir davranış oluşturur. Davranış ve konuşma, iletişimi güçlendirir, bir bütün olarak insanları ortak duygu ve düşünce etrafında toplayabilir ya da ayırabilir. Bu özellikler düşünürlerin ilgisini iletişim, sosyal yapıya ve müziğe çekmiştir. Ancak bakış açısına göre bazı düşünürler müziğin gücünü, işlevini, etkisini, eğitimdeki yerini, toplumsal yönünü, kişi ve toplum ruhunu ve benzeri özellikleri temel alarak tanımlamaya çalışmışlardır. Kimileri yaratı ortaya koyma, yani sanatçı açısından yola çıkarak tanımlamaya çalışmışlardır. Belli bir yeteneğe erişmiş bireylerin, müziğin kendi iç değerlerini, yasalarını özgürce biçimleme yeteneğine göre ve eserlerle insanı ölümsüzleştirmeye yönelik yaratıcı gücünü temel almışlardır. Bunlar müziğin hem sanat olarak hem de bilim olarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Kaplan, 2005, ss.13-14).

Müzik eğitimi bireyin temelinde, bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Müzik eğitimi yoluyla, bireyin çevresi ile birlikte özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha düzenli, daha sağlıklı, daha etkili ve daha verimli olması beklenir. Müzik eğitimi hem bir eğitim aracı hem bir eğitim alanı olarak ve öğretim aracı öğretim alanına sahip olan kapsamlı bir özelliğe sahiptir. Bireyin ve toplumun müziksel olaylara bakılıp konulara bilinçli ve duyarlı olmasında, müziksel yaşamın anlaşılmasında, yorumlanmasında müzik eğitiminin olumlu katkısı bulunmaktadır. Bu katkının içeriğinde ve derecesinde, alınan eğitimin ve eğitime verilen değerin, emeğin belirleyici olduğu belirtilebilir (Uslu, 2007b, s. 814).

Müzik eğitiminin önemli yanlarından şunlar sıralanabilir; insanda duyuları etkileyen, dikkat, kavrama, gözlemlleme, çıkarsama yapabilme becerilerini arttırıcı yönüyle değerli yanları bulunmaktadır. Müzik eğitimi, insanın, kendi yeteneklerini iyi tanınması, yaratıcı özelliklerini geliştirmesi, özgün müzik fikirlerini geliştirmesi müzikal olarak davranış değışikliğı, paylaşma ve kendine güven duygusunu ayrıca, boş zamanlarını ya da zamanını iyi kullanmasını öğrenmesi gibi bazı olumlu davranış biçimlerini geliştirmektedir (Uslu, 2007a, s.17).

Müzik eğitiminin boyutları, ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı çalma eğitimi olarak ele alınmaktadır (Bilen, 1995; Özmenteş, 2005, s. 93).

Müzik Eğitiminin Boyutları

Müzik eğitimi, temelde belli müzikal etkinlik ve etkileşimler yoluyla bireyin ve giderek toplumun estetik gereksinimlerini karşılamayı, sanatsal yaratma güdüsünü doyurmayı, zevkini geliştirmeyi, müzikal yaşamını daha sağlıklı, daha etkili ve verimli kılmayı, böylece bireysel ve toplumsal düzeyde özel ve genel yaşamın daha mutlu olmasına katkıda bulunmayı amaçlar (Uçan, 1993, s.116). Müzik eğitimi çeşitli boyutları kapsayan bir süreçtir.

Bu boyutları, “ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı çalma eğitimi” şeklinde tanımlamak mümkündür (Bilen, 1995).

Çalgı eğitimi, bir çalgıyı çalmaya ilişkin birtakım becerilerin sistemli şekilde kazanılmasından oluşmaktadır (Schleuter, 1997). Schleuter, her çalgının değışik teknik ve kendine özgü yetenekler gerektirdiğini fakat genel olarak çalgı çalma tekniklerinin, duruş, tutuş, el pozisyonu, nefes, ses kalitesi, bilek, kol ve parmakların durumu, entonasyon gibi becerilerden oluştuğunu belirtmektedir. Bütün çalgılar için gerekli olan temel teknikler şunlardır:

- Çalgıyı çalarken doğru bir duruşa ve anatomiye sahip olunmalıdır.
- Çalgı çalarken anatomi olarak el, kol ve parmaklar doğru pozisyona sahip olmalıdır.
- Çalgının yapıldığı malzeme, tonu kaliteli ve kendine özgü olmalıdır.
- Entonasyon temiz olmalıdır (Schleuter, 1997).

Müzik eğitiminin bir başka boyutu da ses eğitimidir. Ses, müziğı ifade edebilmenin temel aracıdır. Gelişmişlik bakımından hangi düzeyde olursa çoğı ülkelerin müzik ders programlarına bakıldığında zaman müzik yapılan araçların en başında insan sesi yer almaktadır (Bilen, 1995). Müzik eğitiminin bir diğeri önemli boyutu da yaratıcılık eğitimi olarak ele alınmaktadır. Çalgı eğitiminde eğitiminin bir eserin nasıl yorumlanması gerektiğini araştırırken, yorumlamayı sadece parmak numaraları ve nüansları öğretmek olarak görmemesi,

gerekli yerlerde öğrenciyi kendi yaratıcılık ve düşüncelerini ortaya çıkarabilmesi için cesaretlendirmesi gerektiği söylenmektedir (Graham, 1998, Akt., Uslu, 2013).

Müzik eğitimi temelde üç türde ele alınmaktadır: Genel müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi ve özengen müzik eğitimi. Genel müzik eğitimi, örgün öğretim kurumlarında, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış bir müfredat dahilinde, müzik öğretmenleri tarafından verilen, müziğe ilişkin genel kavramların öğretildiği, müzik hakkında bilinçli dinleyiciler yetiştirme, müzik hakkında temel bilgilere sahip ve/veya ileride özengen ya da mesleki müzik eğitimine yönelme potansiyeli olan öğrencilere temel müzik bilgisi vermeye yönelik müzik eğitimi şeklinde tanımlanabilir. Müzik alanının herhangi bir alanını veya dalını çalışma ve meslek alanı olarak seçen veya seçmek isteyen kişilere yönelik verilen müzik eğitimine, ise “mesleki müzik eğitimi” denir. Mesleki müzik eğitiminin amacı, müziksel uğraşlar için gerekli olan müziksel davranışları kazandırmak ve kişilerde müziksel birikim sağlamak ve geliştirmektedir. Kişilerin mesleki müzik eğitimi alarak seçebilecekleri meslek dalları; bestecilik, yorumculuk, müzik bilimciliği, müzik öğretmenliği, olarak sıralanabilir (Kocamanoğlu, 2019, s.19).

Yaygın Eğitimi ve Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, kısaca bireye müzikal davranışlar kazandırma ya da mevcut müzikal davranışları değiştirme, geliştirme süreci şeklinde tanımlanabilir. Bir başka deyişle, “müziği oluşturan temel bileşenlerin de yardımıyla bireyin kendi yaşantısı yoluyla müziksel davranışlarında istendik davranışlar geliştirme sürecidir” (Çuhadar, 2016, s.221).

Müziğin eğitimsel işlevi, müziğin bireysel, sosyal, ruhsal, ahlaki, zekâ gelişimi, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerinin, düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı bir biçimde gerçekleşmesini sağlayıcı müzikal öğrenme ve öğretme etkinlikleri ile bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar. Bu işlevlerinin insan hayatındaki vazgeçilmez yeri ve önemi nedeniyle ki müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri hem çok etkili bir “iletişim aracı”, hem de çok önemli bir “eğitim alanı” (Akkaş, 2005, s.15) olarak görülmektedir.

Yaygın eğitim kısaca, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş olan veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademedен çıkmış yurttaşlara örgün eğitimin yanında veya dışında; çeşitli bilgi, beceri ve özellikleri geliştirme; boş zamanlarını faydalı biçimde değerlendirme ve kullanma becerisi edindirmeye çalışan eğitim şekli (Çelik & Yeşilyurt, 2013) olarak tanımlanabilir.

Yaygın eğitim, örgün eğitime devam edemeyen ya da bir öğrenim kademesini yarıda bırakmış vatandaşlara örgün eğitim yanında verilen tüm eğitim çalışmalarını içeren bir eğitim

türü olarak ifade edilmektedir. Yaygın eğitim sayesinde örgün eğitimin ulaşamadığı kitlelere ulaşılmakta ve kitlelerin mesleki bilgi becerileri, okuma-yazma düzeyi artmakta ve dolayısıyla kalkınma toplumun her kesiminde önemli hale gelmektedir (Türkoğlu, 2005). Günümüzde yaygın eğitim kurumlarının başında Halk Eğitim Merkezleri, Meslek Edindirme Kursları ve Gençlik Merkezleri gelmektedir.

Özengen Müzik Eğitimi

Özengen (amatör) müzik eğitimi; bireylerin, ilgi ve istekleri doğrultusunda, yetenekleri ne olursa olsun bir zevki ve tatmini amaçlayan, bulundukları seviyeyi de ileriye taşımalarını hedefleyen bir müzik eğitim türüdür (Ürün, 2015, s.8). “Kendine has bir çalışma etiğine de sahip olduğu düşünülen bu alan, sanata hayatın içerisinde amatör bir ruhla yer vermenin önemini anlamak ve bunu faaliyete geçirmek için kullanılmaktadır” (Özdek, 2012, s.194).

Özengen müzik eğitimi, öğrenmeye istekli olan bireylere öğrenme açısından zevk sağlamak doyum sağlamak için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçlamaktadır. Herhangi bir düzeyde olabilir ve seçmelidir. Örgün eğitim içinde, eğitsel kol çalışmaları ile seçmeli ses ve çalgı toplulukları ile bireysel ve toplu müzik kursları ile gerçekleşir. Yaygın eğitimde ise özel kuruluşların düzenledikleri kurslar, özel dersler, konserler, festivaller, yarışmalar özengen eğitim için oldukça önemli bir yere sahiptir (Uçan, 2005, s.127).

Özengen müzik eğitimi ülkemizde özel-kurumsal müzik dershaneleri, dernekler, vb. kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülmektedir” (Aksoy, 2015, s.1). “Müzik dershaneleri, mesleki ve meslek dışı müzik eğitimini destekleyici bir konumdadır. Bu dershaneler müzik eğitimini hem amatör olarak sürdürmeyi düşünenlere hem de mesleki olarak sürdürmeyi düşünenlere eğitim hizmeti sağlamaktadır (Karan, 2011, s.9).

Gençlik Merkezleri

Gençlik merkezleri Resmî Gazete’de 13.07.2003 tarihinde yayınlanan genelge ile kurulmuş olup, daha önce Gençlik ve Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı çatısı altında faaliyet gösterirken 2011 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın kurulmasıyla Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü adı altında bu kuruma bağlanmıştır (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı [GSB], 2022). Tüm yaş gruplarındaki yurttaşlara spor, sanat ve kültür hizmetleri ve tesisleri sunan gençlik merkezleri, gençlerin hayata hazır hale getirilmesi gençlerin kötü çevreden, kötü alışkanlıklardan uzak tutmak ve fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerinin sağlanması adına önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Bu amaçla müzik, edebiyat, tarih, bilim ve teknoloji, hukuk, el sanatları, kişisel gelişim, yöresel halk oyunları, fotoğrafçılık ve benzeri alanlarda eğitim

faaliyetlerini, gençlerin derslere doğrudan katılımını teşvik ederek interaktif şekilde yürütmekte ve çeşitli eğitim ve sosyal etkinlik aktiviteleri düzenlemektedir.

Bu merkezlerde, Türk sanat müziği ve geleneksel Türk müziğini de içine alan yarışmalar da düzenlenmektedir (Birol & Aydın, 2019). Gençlik merkezlerinin amaçları şunlardır:

- Gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici, yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal yaşama gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,
- Gençlerin serbest zamanlarını daha çok ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlamak, onları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek,
- Diğer illerdeki gençlik merkezi üyeleri ile birlikte projeler üreterek bu projeler aracılığı ile gençler arasında birlikteliği uyumu öğretmek için değişim programları yapılmasını sağlamak,
- Yurt dışı gençlik kuruluşları ile uluslararası değişim programları gerçekleştirmek,
- Gençlerin benlik kişiliklerinin, sosyal kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak, topluma uyumlu olmalarını sağlamak,
- Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak ve bu bireyler ile birlikte ulusal birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmek,
- Gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak, bireysel ve toplumsal ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak ve onları zararlı alışkanlıklardan korumak,
- İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini artırmak,
- Gençlerin sorunlarına yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- İl düzeyinde yapılacak olan gençlik organizasyonlarında diğer gençlik kuruluşları ile koordinasyonu gerçekleştirmek (Zile Gençlik Merkezi, 2019).

Gençlik Merkezleri'nde müzik alanında bağlama, piyano, flüt, gitar, kanun, keman, kemençe, ney, tambur, çello, kabak, keman, şan, kaval, uygulamalı Türk tasavvuf müziği, yaylı tambur, ut, Türk sanat müziği solfeji, Türk musikisi koro, Türk sanat müziği nazariyatı, uygulamalı çok sesli müzik, uygulamalı Türk halk müziği, uygulamalı Türk sanat müziği dersleri verilmektedir (Baş, 2016, s.102).

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Üniversite öğrencilerinin gençlik merkezlerinde verilen özengen müzik eğitimine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştur.

Problemin çözümü için yanıt aranan alt problemler ise şunlardır:

1. Öğrencilerin aldıkları özengen müzik eğitime yönelme sebepleri nelerdir?
2. Öğrencilerin aldıkları eğitime ilişkin çevresel destek durumları nasıldır?
3. Öğrencilerin aldıkları eğitimden memnuniyetleri nasıldır?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Gençlik Merkezlerinde verilen özengen müzik eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında, Erzurum merkez ilçelerinde (Yakutiye, Palandöken ve Aziziye) özengen müzik eğitimi veren Gençlik Merkezlerine devam eden üniversite öğrencilerinin, aldıkları özengen müzik eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi, gençlerin müzik eğitime ve özellikle de özengen müzik eğitime yönelik tutumlarının bu görüşlerden hareketle betimlenmesi, bu tutumlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Üniversite öğrencilerinin gençlik merkezlerinde verilen özengen müzik eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın sonucunda, özengen müzik eğitiminde üniversite öğrencilerinin beklentilerinin belirlenmesi, gelişimlerinin izlenmesi ve desteklenmesi, öğretim programlarının güncellenmesi, ileride müziksel kariyer planı yapmak isteyenlerin etkin yönlendirilmeleri gibi konularda öğrencilere, eğitimcilere, yöneticilere ve politika geliştiricilere katkı sağlanabilir. Bu çalışmanın sonuçları, özengen müzik eğitime yönelik yeni araştırmalara da ışık tutulabilir.

Sınırlılıklar

Bu çalışma Erzurum merkez ilçelerinde (Yakutiye, Palandöken ve Aziziye) özengen müzik eğitimi veren Gençlik Merkezlerine devam eden 41 üniversite öğrencisi ile sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama teknikleri ve araçları, verilerin analizi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırmalardan durum çalışması modeli kullanılarak yürütülmüştür. Nitel araştırma, yorumlayıcı yaklaşıma dayanır. Nitel araştırma, yapılandırılmamış gözlem, yapılandırılmamış görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, olgu ve olayların kendi doğal ortamları içinde gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım & Şimşek, 2005, s.39). Durum çalışması modeli, bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2013).

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerin, yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmelerin orta noktasında bulunduğu söylenebilir. Bu türde görüşmeci, genel hatlarıyla bir yol haritasına sahiptir fakat görüşülen kişilerin özelliklerine göre bu genel çerçeve içerisinde sorularda değişikliğe gidilerek (soru üzerinde değişiklik, yeni soru ekleme ya da çıkarma vb.) konunun farklı boyutları ortaya çıkarmaya çalışılır (Coşkun vd., 2007, akt., Akman-Dömbekci & Erişen, 2022, s.146).

Ayrıca, katılımcıların bazı demografik özelliklerinin belirlenmesi ve bu özellikler ile görüşleri arasında bir ilişkinin olup olmadığına dair değerlendirmeler yapılabilmesi için de yaş, cinsiyet, fakülte/bölüm, ailenin eğitim düzeyi (anne ve babanın en son mezun oldukları okul türü), ailenin ekonomik düzeyi (aylık gelir) ve ailenin yanında ya da uzakta eğitim alıyor olma durumu bilgileri alınmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı için üç uzmandan görüş alınarak veri toplama aracının kapsam geçerliği sağlanmıştır. Görüş alınan üç uzmanın, veri toplama aracının bu araştırmanın amaçlarına ve araştırma sorularına uygun şekilde tasarlandığı, içinde yeterli ve uygun şekilde hazırlanmış sorular bulunduğu konusunda görüş birliğinde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın veri toplama prosedürü Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik

Kurulu Güzel Sanatlar Birim Etik Kurulu’nun 29/05/2024 tarih ve 6 sayılı kararıyla etik ilkeler açısından uygun bulunarak onaylanmıştır (Bk. Ek-1).

Araştırmanın Çalışma Grubu/Katılımcılar

Araştırmanın verileri Erzurum merkez ilçelerinde (Yakutiye, Palandöken ve Aziziye) özengen müzik eğitimi veren gençlik merkezlerine devam eden üniversite öğrencilerinden oluşan bir gruptan elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yaklaşımıyla tespit edilmiştir. Uygun örnekleme yönteminde, zaman, para ve iş gücü kaybını önlemek amacıyla, ihtiyaç duyulan örneklem sayısına ulaşılan kadar, en yakındaki örneklerden başlanarak ulaşılmaması en olası olan ve azami tasarruf sağlayan örnekler seçilir. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve veri analizi teknikleri göz önüne alındığında, katılımcı sayısının (N=41) yeterli veri sağladığı varsayılmıştır. Çünkü nitel araştırmalarda, örneklem büyüklüğünden ziyade zengin bilgi içeren durumlar, araştırmacıların gözlem ve analitik kapasiteleri sonucu ortaya çıkan geçerlik, anlamlılık ve algılamalar daha önemlidir. Yani örneklemin büyüklüğü değil, verinin derinliği ve zenginliği daha önemlidir (Aytemur, 2022). Bu nedenle de büyük örneklemeler üzerinden yüzeysel veri toplanan nicel tarama araştırmalarındaki kadar büyük örneklemeler yerine, nitel araştırmalarda daha küçük gruplarla çalışılması tercih edilen bir durumdur.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılımı

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	30	73,17
	Erkek	11	26,82
Yaş	20-21	24	58,53
	22ve üzeri	9	21,95
	18-19	8	19,51
Anne eğitim düzeyi	İlkokul	18	43,90
	Lise	17	41,46
	Ortaokul	5	12,19
	Üniversite	1	2,43
Baba eğitim düzeyi	Lise	21	51,21
	Üniversite	10	24,39
	İlkokul	8	19,51
	Ortaokul	1	2,44
Aylık Gelir	20-30 bin	26	63,41
	31-40 bin	12	29,26
	41-50 bin	3	7,31

Tablo 1’e göre, katılımcıların büyük kısmı (%73,17) kadın ve 20-21 yaş aralığındadır (%58,53). Katılımcıların anne eğitim düzeyine bakıldığında %43,90’ının ilkokul, %41,46’sının

lise mezunu; baba eğitim düzeyine bakıldığında da %51,21'inin lise ve %24,39'unun üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük kısmının (%63,41) aylık gelir düzeyinin 20-30 bin aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 2

Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Fakültelerin Dağılımı

Temel Alan	Fakülte	f	%
Sosyal Bilimler	Eğitim fakültesi	10	24,39
	Edebiyat fakültesi	7	17,07
	İlahiyat fakültesi	5	12,20
	İletişim fakültesi	3	7,32
	Hukuk fakültesi	1	2,44
	Açık Öğretim fakültesi	1	2,44
	Spor Bilimleri fakültesi	1	2,44
Sağlık Bilimleri	Sağlık bilimleri fakültesi	5	12,20
	Tıp fakültesi	3	7,31
	Diş Hekimliği fakültesi	1	2,44
Fen Bilimleri	Mühendislik fakültesi	3	7,31
	Meslek yüksek okulu	1	2,44
Toplam		41	100

Tablo 2'e göre katılımcıların büyük kısmı sosyal bilimler temel alanı içinde yer alan fakültelerin öğrencisidir (kümülatif %68,30). Sosyal bilimler alanında da en çok katılımcı eğitim fakültesi (%24,39) ve edebiyat fakültesi (%17,07) öğrencisidir. Sağlık bilimleri temel alanı içinde yer alan fakültelerin öğrencileri (kümülatif %21,95) ikinci sırada yer alırken en az öğrenci fen bilimleri temel alanındaki fakültelerdendir (kümülatif %9,75).

Tablo 3

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimi Branşlarının Dağılımı

Enstrüman	f	%
Gitar	15	36,58
Bağlama	8	19,51
Keman	7	17,07
Ney	5	12,20
Piyano	5	12,20
Ses Eğitimi	1	2,44
Toplam	41	100

Tablo 3'e göre, katılımcıların büyük kısmı (%36,58) gitar eğitimi almaktadır. Ardından en çok tercih edilen branşlar bağlama (%19,51) ve kemandır (%17,07). Öğrencilerin en az eğitim aldıkları branş ise ses eğitimi (%2,44) olarak görülmektedir.

Tablo 4

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimi Sürelerinin Dağılımı

Süre	f	%
6-11 ay	21	51,22
12 ay ve üzeri	12	29,27
1-5 ay	8	19,51
Toplam	41	100

Tablo 4'e göre katılımcıların büyük bir kısmı 1 yıldan az (1-11 ay arası kümülatif %70,73) eğitim gördüklerini belirtmiştir. 1 yıl ve üzeri eğitim alan katılımcıların oranı da %29,27'dir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, içerik analizi (görüşmelerden elde edilen nitel veriler) ve betimsel istatistik tekniklerinden sıklık (frekans) ve yüzde analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi tekniği kullanılarak belirlenen metinlerin, belgelerin, dokümanların, temaların içerikleri belli kurallar çerçevesinde nesnel bir şekilde analiz edilebilir. İçerik analizi, iletilerin açık olan içeriğinin nesnel ölçülebilir ve doğrulanabilir bir açıklamasını yapabilmek amacıyla kullanılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, toplanan veriler betimsel istatistik tekniklerinden frekans ve yüzde ile analiz edilmiş, elde edilen bulgular yorumlanarak sunulmuştur. Bu doğrultuda, araştırma için belirlenen alt problemler sıra ile verilmiş, elde edilen istatistiksel veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın birinci problemi olan “Öğrencilerin aldıkları özengen müzik eğitimine yönelme sebepleri nelerdir?” sorusuna yönelik veriler; öğrencileri gençlik merkezinde eğitim almaya teşvik eden sebepler ve gençlik merkezinde eğitim alma imkânı olmasaydı başka şekilde eğitim almak isteme durumları bağlamında ele alınmıştır. Buna göre katılımcıları Gençlik Merkezinde müzik eğitimi almaya teşvik eden sebeplere yönelik betimsel dağılımlar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Katılımcıları Gençlik Merkezinde Müzik Eğitimi Almaya Teşvik Eden Sebeplerin Dağılımı

Teşvik Eden Sebep	f	%
Belli bir enstrümana yönelik ilgi	16	39,03
Müziğe olan genel ilgi	10	24,39
Eğitimsel beklentilerin karşılanması	9	21,95
Eğitimin ücretsiz olması	6	14,63
Toplam	41	100

Tablo 5’e göre katılımcıların büyük bir kısmı (kümülatif %63,42) “Belli bir enstrümana yönelik ilgi” ve “müziğe olan genel ilgi” nedeniyle gençlik merkezlerinde müzik eğitimi almaktadır. “Eğitimsel beklentilerin karşılanması” (%21,95) ve “eğitimin ücretsiz olması” (%14,63) ise diğer motivasyon sebepleridir. Katılımcılardan bazıları, belli bir enstrümana ya da müziğe olan genel ilgilerini şu ifadelerle belirtmiştir.

K1: Gitar çalan insanları izlerken huzur, mutluluk ve heyecan duymam gitar çalmaya beni teşvik etti.

K7: Türküleri dinlemeyi severim halk ozanları ve eskiye dönük eserler daha çok ilgimi çektiği için bağlama kursuna gelmeyi karar verdim.

K14: Enstrüman çalmak istiyordum bana en yakın gelen bağlamaydı bu yüzden bağlamayı seçtim.

K23: Ücretsiz olması ve her şeyin mevcut olması.

Katılımcıların Gençlik Merkezinde müzik eğitimi alma imkanları olmasaydı başka yollarla (özel ders, halk eğitim merkezi, internetten çevrimiçi ders vb.) özengen müzik eğitimi alma tercihlerinin betimsel dağılımları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Katılımcıların Başka Yollarla Özengen Müzik Eğitimi Alma Tercihlerinin Dağılımı

Tercih	f	%
Evet	30	73,17
Hayır	11	26,83
Toplam	41	100

Tablo 6’daki veriler, katılımcıların büyük kısmının (%73,17) Gençlik Merkezinde müzik eğitimi alma imkanları olmasaydı başka yollarla (özel ders, halk eğitim merkezi, internetten çevrimiçi ders vb.) özengen müzik eğitimi almak istediklerini göstermektedir. Bu doğrultuda evet cevabı veren katılımcılardan bazıları bunun sebebini şu şekilde ifade etmiştir:

K2: İnternet YouTube üzerinde öğrenmeyi düşündüm.

K40: Her yolu düşündüm. İnternetten de deneyimledim fakat yüz yüze eğitim kadar başarılı olduğumu düşünmüyorum. Artı yönleri ve eksi yönleri var ama birebir hoca ile iletişim halinde öğrenmek daha kolay ve eğlenceli.

Katılımcı yanıtlarına bakıldığında gençlik merkezi dışında müzik eğitimi alma imkanları arasında internetten çeşitli eğitim imkanlarının yaygın olduğu görülmüştür. Bununla birlikte hayır cevabı veren (%26,83) katılımcıların tercih etmeme sebepleri arasında maddi imkanlar, eğitmeni niteliklerine yönelik algılar, gençlik merkezindeki eğitim öğretim ortamının başka yerde bulunamayacağı düşüncesi yer almaktadır. Katılımcılar dan bazıları bunu şu şekilde ifade etmiştir:

K5: Düşünemezdim gençlik merkezinin ayarlamış olduğu böyle kaliteli hocaları bulamazdım.

K7: Düşünmezdim maalesef öğrenci olarak okul hayatı yeterince masraflı zaten özel eğitim verecek imkânım olmazdı iyi ki gençlik merkezinde var.

K41: Biraz çekingen bir insanım gençlik merkezindeki hocalar çok samimi ve eğlenceli kişiler oldukları için oradan başka bir yerde ders alabileceğimi düşünmüyorum.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde ikinci alt problem olan “Öğrencilerin aldıkları eğitime ilişkin çevresel destek durumları nasıldır? sorusuna yönelik yanıtlar; öğrencilerin gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitimini destekleyenler (arkadaşlar, komşular, akrabalar vs.) ve eleştiren/desteklemeyenler doğrultusunda ele alınmıştır.

Tablo 7

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldıkları Müzik Eğitiminin Aileleri ve/veya Yakın Çevrelerinden Desteklenme Durumlarının Dağılımı

Sosyal Destek	f	%
Desteklenenler	35	85,37
Desteklenmeyenler	6	14,63
Toplam	41	100

Tablo 7'ye göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%85,37) gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitiminden dolayı yakın çevreleri, aileleri tarafından desteklenmektedir. Altı katılımcı ise yakın çevresi ve aileleri tarafından desteklenmediklerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcılar nasıl desteklendiklerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K8: Evet destekliyorlar çünkü bendeki gelişimi görüyorlar.

K14: Ailem ve arkadaşlarım kursun bana çok şey kattığını söyleyerek bana destek oluyorlar.

K36: Destekler olumlu yönde, müzik alanında bir başarıya ulaşacağım konusunda geri dönüşler alıyorum.

Aldıkları müzik eğitime yönelik desteklenmeyen katılımcıların bazı eleştiriler aldıkları tespit edilmiştir. Bu eleştirilerin; müzik eğitiminin ya da çalgı çalmanın (öğrenmenin) boş iş/uğraş olduğu, dini açıdan uygun bulunmadığı, küçümseyici ve motivasyon kırıcı olduğu ifade edilmiştir. Bazı katılımcılar nasıl eleştirildiklerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K34: “TRT sanatçısı mı olacaksın?” diyorlar.

K37: “Boş şeylerle uğraşma” diyorlar

K24: Ailem “boş bir iştir gitme” diyor. Akrabalarım tarafından da eleştiri aldım. “Derslere olan ilginin azalacağını” söylüyorlar.

K25: Boş vakit olduğunu söylüyorlar ve öğretmenlerin bu konuyu ciddiye almadıklarını ve hiçbir şeyi öğrenemediğimizi söylüyorlar.

K35: “Ne yapacaksın, kemanla konser mi vereceksin?” diyorlar.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Öğrencilerin aldıkları eğitimden memnuniyetleri nasıldır?” sorusuna yönelik veriler; müzik eğitiminin öğrenciler için ne ifade ettiği, fiziki şartların alınan eğitim için yeterli olup olmaması, eğitimin beklentileri karşılayıp karşılamaması, günlük hayatlarında ders içi veya ders dışı çalışmalarına ayırdıkları süreleri, alınan müzik eğitimin müziğe olan ilgilerini nasıl etkilediği, profesyonel ilerleme beklentileri

ve öğrencilerin aldıkları müzik eğitimini arkadaşlarına tavsiye etme durumları bağlamında ele alınmıştır.

Tablo 8

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitiminin Anlamına Yönelik Dağılım

Eğitimin Anlamına Yönelik	f	%
Olumlu duygular (memnuniyet, mutluluk, huzur, eğlence vb.)	21	51,22
Gelişim fırsatı	18	43,90
Kültürü canlandırmak	1	2,44
Belirtilmedi	1	2,44
Toplam	41	100

Tablo 8'e göre gençlik merkezinde alınan müzik eğitimi katılımcıların büyük kısmı için memnuniyet, mutluluk, huzur eğlence vb. olumlu duygular anlamına gelmektedir. Bu duruma ilişkin katılımcı yanıtlarından bazıları şu şekildedir:

K23: Kendimi rahat ve özgür hissettiğim için bana kurtuluş yerini ifade ediyor.

K32: Aldığım eğitimden memnunum işini önemseyen bir öğreticiye denk geldiğim için hayalimi gerçekleştirmeye daha yakın hissediyorum.

K36: Kaliteli bir eğitim aldığımı düşünüyorum.

K41: Ruhumu dinlendiriyor ve huzur veriyor bundan dolayı kendime daha mutlu ve huzurlu hissediyorum.

Katılımcıların önemli bir kısmı için ise aldıkları eğitim kendini geliştirme fırsatı anlamına gelmektedir (%43,90). Katılımcılar kendilerini geliştirmeye ilişkin görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

K40: Keşfedilmemiş yanlarımı keşfettiğimi gördüm ve müziği daha iyi anladığımı fark ettim. Herhangi bir parça dinlerken müzik kulağımın geliştiğini hissediyorum.

K2: Kendimizi müzik alanında daha çok geliştirdik. Müzik Kulağımız gelişti.

K14: Hem müzik konusunda bana çok şey kattı hem de sosyalleşmemi yeni insanlar taramamı sağladı.

Bir katılımcı için kültürü canlandırmak (%2,44) anlamına gelmekle birlikte başka bir katılımcı da herhangi bir fikri olmadığını beyan etmiştir.

Tablo 9

Katılımcıların Gençlik Merkezindeki Müzik Eğitime Yönelik Fiziki Şartları Yeterli Bulup Bulmama Durumlarının Dağılımı

Fiziki Şartlar	f	%
Evet yeterli	26	63,41
Hayır yeterli değil	15	36,59
Toplam	41	100

Tablo 9'a göre katılımcıların büyük çoğunluğu gençlik merkezindeki müzik eğitime yönelik fiziki şartları (teknik donanım, çalgılar, derslikler vs.) aldıkları eğitim için yeterli (%63,41) bulmaktadır. Katılımcıların bazıları fiziki şartları şu şekilde ifade etmiştir:

K2: Gayet yeterliydi özellikle gençlik merkezinin yeterli sayıda enstrümanın bulunması gitarı olmayan öğrenciler için yararlı oldu.

K15: Evet yeterli olduğunu düşünüyorum. Eğitimcilerimizin donanımı, çalgıların sayısı dersler oldukça verimli geçiyor.

K40: Evet yeterli. Gençlik merkezleri de buna göre tasarlanmış. Müzik atölyeleri, resim atölyeleri, spor salonu vb.

Gençlik merkezindeki müzik eğitime yönelik fiziki şartları yeterli bulmayanların (%36,59) bu düşüncelerinin sebepleri arasında; enstrüman sayısının az olması, sınıfların küçük olması ve kalabalık öğrenci sayıları gibi faktörler yer almaktadır. Katılımcıların bazıları bu sebepleri şu şekilde ifade etmiştir:

K1: Hayır. Yeterli enstrüman mevcut değildir. Öğrenci sayısına oranla var olan enstrüman sayısı 1/4 oranındadır.

K4: Eğitim için fiziki şartların yeterli olduğunu düşünmüyorum. Bazı sınıflar eğitim için uygun değil ve enstrüman eksikliği bulunmakta.

K38: 1 adet piyano olduğu için çalışma bakımından yeterli değil diye düşünüyorum.

Tablo 10

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitiminin İçeriğinin Beklentilerini Karşılayıp Karşılamamasına Yönelik Dağılımı

Beklentiye Karşılama	f	%
Evet, karşılıyor	39	95,12
Hayır, karşılamıyor	2	4,88
Toplam	41	100

Tablo 10'a göre katılımcıların büyük çoğunluğu aldıkları müzik eğitiminin içeriğinin beklentilerini karşıladığı (%95,12) görülmektedir. Katılımcıların bazıları beklentilerini nasıl karşılandığını şöyle ifade etmiştir:

K9: Evet eğitimlerin yanında sosyal etkinlikler, geziler ve konserler oluyor.

K19: Evet karşılıyor. Örneğin konser etkinliği yaptık ve ben de gitar çaldım orada.

K24: Beklentilerimi karşılıyor; sosyalleşmek açısından kendimi geliştirmek amacı ile katkı sağlıyor.

Katılımcılardan ikisi ise aldıkları müzik eğitiminin içeriğinin beklentilerini karşılanmadığını şöyle ifade etmiştir:

K37: Hayır karşılamıyor, yeterince özen gösterilmiyor.

K39: Yok fazla etmiyor, çünkü özel ders de alma gerekir ciddi başlamak için.

Tablo 11

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimine Günlük Hayatlarında Ayırdıkları Sürelerinin Dağılımı

Süre		f	%
Ders süreleri	Hafta içi 4 saat	14	34,14
	Hafta içi 3 saat	9	21,95
	Hafta içi 2 saat	7	17,07
	Belirtilmemiş	5	12,20
	Hafta sonu 5 saat	4	9,76
	Hafta sonu 1 saat	2	4,88
Ders dışı çalışmalar	Yok	14	34,14
	1 saat	9	21,95
	2 saat	7	17,07
	3 saat	5	12,20
	30 dakika	4	9,76
	Hafta sonu 1 saat	2	4,88
Toplam		41	100

Tablo 11'e göre katılımcıların büyük bir kısmı (kümülatif %73,16) hafta içi en az 2 saat ve üzeri ders almaktadır. Hafta sonu en az 1 saat ve üzeri ders alanların oranı ile (%14,64) hafta içi veya hafta sonu ders sürelerini belirtmeyenlerin oranı (%12,20) birbirine yakındır. Buna göre hafta içi derslere katılımın daha yüksek olduğu söylenebilir. Ders dışı çalışmalar için ayrılan süreler bakıldığında katılımcıların önemli bir kısmı (%34,14) ders dışı çalışma yapmadığını belirtmiştir. Büyük bir kısmının (kümülatif %51,22) ise 1 ila 3 saat arasında ders dışı çalışma yaptığı görülmektedir. Katılımcıların bazıları çalışma sürelerini şu şekilde ifade etmiştir:

K2: Günlük beş saat olmak üzere hafta içini kursa ayırıyorum. Bunun dışında daha da gelişmek için üç saat daha zaman ayırıyorum.

K6: Günlük hayatımda 4 saat ayırıyorum ders dışı süre ayırmıyorum.

K20: İmkanlarım olmadığı için kurs saatleri dışında zaman ayıramıyorum.

Tablo 12

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldıkları Müzik Eğitiminin, Müziğe Olan İlgilerini Nasıl Etkilediğinin Dağılımı

Etki	f	%
Olumlu etkiler	38	92,69
Herhangi bir etkisi yok	3	7,31
Toplam	41	100

Tablo 12’de katılımcıların çok büyük kısmının (%92,69) gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitiminin müziğe olan ilgilerine olumlu etki ettiğini düşündükleri görülmektedir. Katılımcıların bazıları “Gençlik merkezinde aldığınız müzik eğitimi, müziğe olan ilginizi etkiledi mi? Cevabınız evet ise nasıl etkiledi?” sorusuna şu yanıtları verdiler:

K22: Evet etkiledi. İleride canlı müzik yapmayı düşünüyorum.

K35: Burada hocamızın eğitimi ve ilgisiyle daha da olumlu yönde ilerledik.

K36: Evet, aldığım eğitimle hobi olarak yapmayı düşündüğüm müziği profesyonel anlamda ilerletmeyi düşünüyorum.

Çok az sayıdaki katılımcı herhangi bir etkisi olmadığını belirtmiş olup bu durumu şöyle ifade etmişlerdir:

K10: Hayır, müziğe ilgim olduğu için etkilemedi.

K38: Pek etkilediği söyleyemem. Ben kendimi bilgim bileli müzikleyim. Gerek piyano çalmak gerek şarkı söylemek olsun günümün her anında müzik var.

Tablo 13

Katılımcıların Gençlik Merkezinde Aldığı Müzik Eğitimini Profesyonel Düzeye Taşımak İsteme Durumlarının Dağılımı

Profesyonelleşme İsteği	f	%
Evet, profesyonelleşmek isterim	38	92,68
Hayır amatör olarak devam etmek isterim	3	7,31
Toplam	41	100

Tablo 13’e göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%92,68) aldıkları müzik eğitimini profesyonel düzeyde ilerletmek istediklerini belirtmişlerdir. Profesyonel olarak ilerlemeyi düşünmeyenler (%7,31) “hayır hobi olarak kalsın”, “hayır amatör olarak devam etmek isterim” ve “şu an profesyonel olarak düşünmüyorum” cevaplarını vermişlerdir. Bu doğrultuda katılımcılar, aldıkları müzik eğitiminde profesyonel düzeyde nasıl ilerlemek istediklerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

K1: Evet isterim. Özel dersler ve gitar çalmakla daha fazla zaman geçirerek bu durumu ilerletirim.

K14: Evet, şu andaki bölümüm bitince müzik bölümüyle devam etmek istiyorum.

K21: Evet, isterim. Bir hobi olarak değil de yetenek olarak devam ettirip işim olmasını isterdim

K31: Evet, daha fazla zaman ayırmak ve profesyonel bir şekilde gitar çalmak isterim.

Ayrıca katılımcıların tamamı gençlik merkezinde aldıklarının müzik eğitimini tanıdıklarına tavsiye ettiklerini belirtmişlerdir. Tavsiye etme sebepleri arasında iyi/kaliteli eğitim, sınıf ortamı (sıcak, eğlenceli vb.), eğitimci kalitesi, kişisel gelişim ve sosyalleşmeye

destek imkânı öne çıkmaktadır. “Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimi arkadaşlarınıza tavsiye eder misiniz?” sorusuna verilen yanıtlardan bazıları şu şekildedir:

K1: Evet, tavsiye ederim. Hatta birkaç arkadaşım hocamız iyi eğitim verebildiği için gitar kursuna katılım sağladılar ve onlarda da gitara karşı ilgi, sevgi oluştu.

K20: Evet, tavsiye ederim. Sınıf ortamımız arkadaşlarımız ve hocamız aldığımız eğitimi eğlenceli kılıyor.

K24: Müziği seven sevmeyen herkese öneririm. Çünkü müzik insanın ruhunu dengeliyor, hayata farklı bir bakış açısı getiriyor. Kendini geliştirmek, farklı alanlarda fark yaratmak için kesinlikle tavsiye ediyorum.

K25: Evet, kendilerini geliştirmek, sosyalleşmek için çok güzel bir fırsat.

K38: Evet, kesinlikle tavsiye ediyorum. Zaten tavsiyelerimi dinleyip gelen arkadaşlarım var. Yakutiye Gençlik Merkezi, öğretmenleriyle ve gönüllüleriyle harika, herkes çok güler yüzlü ve içten, sıcak bir ortam.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Üniversite öğrencilerinin Gençlik Merkezlerinde verilen özengen müzik eğitimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla, yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle 41 üniversite öğrencisinden elde edilen veriler, içerik analizi ile incelenmiş, uygun olan nitel veriler, analitik inceleme yaklaşımı doğrultusunda sayısallaştırılarak sunulmuştur. Bu bölümde, araştırmada ulaşılan sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında görüşülen üniversite öğrencilerinden elde edilen demografik verilere göre, katılımcıların büyük kısmı kadın ve 20-21 yaş aralığındadır. Literatürde gençler üzerine yapılmış çalışmalarda da genç olarak tanımlanan yaş grubunun 20’li yaşlarda olduğu görülmektedir (Aksoy vd., 2020; Eser vd., 2021; Karagöz & Ulucan, 2023). Türkiye İstatistik Kurumu’na (TÜİK, 2023a) göre, genç nüfus, toplam nüfusun %15,1’ini (%51,3 erkek, %48,7 kadın) oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler tanımına göre 15-24 yaş grubunu içeren genç nüfus, 1950 yılında toplam nüfusun %20,8’ini oluştururken bu oran 2013 yılında %16,6 ve 2023 yılında %15,1’e kadar gerilemiştir. Katılımcıların anne eğitim düzeyine bakıldığında çoğunluğunun ilkokul ve lise mezunu; baba eğitim düzeyine bakıldığında da çoğunluğunun lise ve üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Anne eğitim düzeyinin baba eğitim düzeyinden düşük olması, ülkemizde kadınların ev işlerine odaklı bir yaşam sürmesi ve kız çocuklarının okullaşma oranının düşük olmasıyla ilgisi olabilir. Gökçe ve Yıldız’a (2018) göre okuma-yazma kurslarına katılmama nedenleri olarak çocuk bakımı ve gündelik ev işleri, yaşlanma ve yaşa bağlı etmenler, başarısız olma korkusu, iş kaynaklı nedenler, yakın çevrenin hoş karşılamaması gibi engeller ifade ettiklerini ve bu sonucun literatürle uyumlu olduğu söylenebilir. Katılımcıların büyük kısmının aylık gelir düzeyi 20 bin ila 30 bin TL aralığındadır. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu’nun (Türk-İş, 2024) açıkladığı Kasım 2024 “açlık” ve “yoksulluk” sınırları¹ bağlamında bakıldığında, katılımcıların aile gelir düzeylerinin açlık sınırının üzerinde yoksulluk sınırının altında olduğu söylenebilir. TÜİK’e (2024b) göre gelir ve yoksulluk hesaplamalarında; hane halkı gelirleri, büyüklüğü ve kompozisyonu dikkate alınarak eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirine dönüştürülmektedir. Toplumun genel düzeyine

¹ Dört kişilik ailenin aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 20.562 TL, gıda ile birlikte diğer tüm temel harcamalar için haneye girmesi gereken toplam gelir tutarı (yoksulluk sınırı) ise 66.976 TL’dir (Türk-İş, 2024).

göre belirli bir sınırın altında gelire sahip olan bireyler görece anlamda yoksul sayılmaktadır. Eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı 2023 yılında 0,9 puan azalarak %13,5 oldu. Medyan gelirin %60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre hesaplanan yoksulluk oranı ise son yılda 0,3 puan azalarak %21,3 olarak gerçekleşti bu doğrultuda bu sınırdaki düşüş olsa da yine de ailelerin çoğunun geliri yoksulluk sınırının altında olduğu görülmüştür.

Görüşülen öğrencilerin büyük bir kısmı sosyal bilimler temel alanı içinde yer alan fakültelerin (Eğitim, Edebiyat, İlahiyat, İletişim, Hukuk, Açık Öğretim, Spor Bilimleri) öğrencisidir. Sosyal bilimler alanında da en çok katılımcının eğitim fakültesi ve edebiyat fakültesi öğrencisi olduğu görülmektedir. İkinci sırada katılımcı yoğunluğunun sağlık bilimleri alanındaki fakültelerden (Sağlık Bilimleri, Tıp, Diş Hekimliği) olduğu tespit edilmiştir. Fen bilimleri alanındaki fakültelerden (Mühendislik, Meslek Yüksek Okulu) katılımcının ise az sayıda olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Gençlik Merkezlerinde aldıkları müzik eğitimi sürelerine bakıldığında, katılımcıların büyük bir kısmı 1 yıldan az süredir eğitim aldıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitimi kapsamında branşlara göre nasıl bir dağılım olduğuna bakıldığında, büyük bir kısmının gitar, bağlama ve keman eğitimi aldıkları görülmüştür. Bu sonuç, Akçay ve Kızılyıldız'ın (2022) çalışmasının sonuçlarıyla da benzerdir. Araştırmacılar hem Gençlik Merkezlerinde hem de Halk Eğitim Merkezlerinde en çok tercih edilen çalgıların gitar, bağlama, piyano ve keman olduğunu tespit etmişlerdir. Bu ilginin sebepleri arasında, gitar ve bağlama çalgılarının keman ve diğer çalgılara göre daha ekonomik oluşu gösterilmektedir. Yılmaz ve Şen'in (2016) çalışmasında öğrencilerin çoğunluğunun çalmak istedikleri çalgıların başında gitar ve bağlamanın geldiği ve yaşadığı şehirde gitar resitaleri düzenlenmesini istediği belirlenmiştir. Ayrıca, günümüzde popüler müzik türlerinde bu çalgıların yaygın olarak kullanılıyor oluşu da gençlerin bu çalgılara yönelmesinde önemli bir etken olabilir. Ancak bu çalışma kapsamında bu konuya dair bir veri toplanmadığı için bu iddianın gelecekte yapılacak araştırmalarda ampirik veriyle desteklenmesi gerekmektedir.

Araştırmanın birinci problemi olan “Öğrencilerin aldıkları özgen müzik eğitime yönelme sebepleri nelerdir?” sorusuna yönelik veriler; öğrencileri Gençlik Merkezinde eğitim almaya teşvik eden sebepler ve Gençlik Merkezinde eğitim alma imkânı olmasaydı başka şekilde eğitim almak isteme durumları bağlamında ele alınmıştır. Buna göre katılımcıları Gençlik Merkezinde müzik eğitimi almaya teşvik eden sebepler; belli bir enstrümana olan ilgi, müziğe olan genel ilgi, eğitim ihtiyaçlarının karşılanması ve eğitimin ücretsiz olmasıdır.

Katılımcıların yanıtlarında öne çıkan bazı hususlar arasında, çocukluktan gelen müzik yapma/çalma hevesi, müzikal etkinliklerde ve/veya dinlenen müziklerdeki tınıların beğenilmesi, geçmişte başlanan ama yarım kalan müzik/çalma eğitime devam etme isteği gibi etkenler göze çarpmaktadır. Karagöz ve Ulucan'a (2023) göre Gençlik Merkezindeki faaliyetlerin, katılımcıların ihtiyaç, ilgi ve motivasyonlarına uygun olarak planlanması ve sunulması önemlidir. Yöneticiler ve çalışanlar, yaş ve öğrenim durumu gibi faktörlerin yanı sıra katılımcıların bireysel özelliklerini de dikkate alarak faaliyetleri planlamalı ve sunmalıdır. Bu sonuca benzer, eğitim düzeyi yüksek olan gençlerin Gençlik Merkezi faaliyetlerinden daha fazla faydalandığı ve bu faaliyetlerin serbest zamanlarını daha verimli ve anlamlı bir şekilde geçirmelerine olanak sağladığı belirlenmiştir. Bu bağlamda, Gençlik Merkezi faaliyetlerinin gençlerin kişisel gelişim, sosyal ilişkiler ve yeni bilgi-beceriler kazanma süreçlerine ilişkin ihtiyaçlarını karşıladığı ve öğrencileri bu merkezlerde eğitim almaya teşvik ettiği söylenebilir. Katılımcıların Gençlik Merkezinde müzik eğitimi alma imkânı olmasaydı başka yollarla (özel ders, Halk Eğitim Merkezi, internetten çevrimiçi ders vb.) özengen müzik eğitimi alma istekleri de bu bağlamda daha yüksek olarak belirlenmiştir. Başka yollarla müzik eğitimi alma eğiliminde en öne çıkan seçenek, internetten öğrenme araçlarıdır. Bunun sebebi son yıllarda özellikle Covid-19 pandemisiyle toplumsal yaşamda oldukça yaygınlaşan uzaktan eğitim uygulamalarına yönelim ve teknolojik erişim kolaylığı olabilir. Aksoy ve diğerlerine (2020) göre pandemi zamanında kurs yöneticisi, öğretmenler, öğrenciler ve veliler müzik eğitiminde uzaktan eğitimin birey için kesinlikle uygulanamayacağını ya da uygulansa bile verimli olmayacağını düşünmektedir. Ama pandemi sürecinde uzaktan eğitimi kullanan kurs öğretmenlerinin hepsi internet tabanlı uzaktan iletişim yöntemini kullanmışlardır. Bu araştırmaya bakılırsa internetin yaygın, kolay ulaşılabilen, hızlı, ucuz bir iletişim aracı olmasının yanı sıra, bünyesinde çoklu ortamları barındırması, eşzamanlı ve eşzamanlı olmayan çift yönlü etkileşime imkân tanınması nedeniyle internet tabanlı eğitimin kurslarca tercih edildiği bilinmektedir. Akçay ve Sürmeli'nin (2022) çalışmasında da Güzel Sanatlar Liselerinde görev yapan müzik alan öğretmenlerinin çok azı yürüttükleri derslerin bazılarının uzaktan eğitime uygun olduğunu söylemiş olsalar da genel kanı, GSL müfredatında mevcut olan derslerin uygulamalı olması nedeniyle uzaktan eğitime uygun olmadıkları yönündedir. Ancak öğrencilerin motivasyonları açısından bakıldığında, öğretmenler öğrencilerin bireysel derslerde (çalma, piyano vb.) toplu derslere kıyasla daha istekli ve ilgili olduklarını ifade etmişlerdir. Buna göre bakıldığında, çalma eğitimi almak isteyen, gönüllü ve motive olmuş bir bireyin, uzaktan eğitim yoluyla da başarılı olabileceği düşünülebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Öğrencilerin aldıkları eğitime ilişkin çevresel destek durumları nasıldır? sorusuna yönelik veriler; öğrencilerin Gençlik Merkezinde aldıkları

müzik eğitimini destekleyenler (arkadaşlar, komşular, akrabalar vs.) ve eleştiren/desteklemeyenler doğrultusunda ele alınmıştır. Bu bağlamda, katılımcıların büyük çoğunluğu Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitiminden dolayı yakın çevreleri, aileleri tarafından desteklendiklerini belirtmiştir. Desteklendiğini belirten katılımcıların yanıtlarında öne çıkan noktalara bakıldığında öğrencilerdeki değişimin fark edilmesi, kursun öğrencilere çok şey kattığının düşünülmesi ve müzik alanında başarılı olunacağına dair geri dönüşler alındığı görülmektedir. Birkaç katılımcı ise yakın çevresi ve aileleri tarafından desteklenmediklerini belirtmişlerdir. Bunun temel sebebinin öğrencilerin çevresindekilerin müziğe yönelik olumsuz düşüncelere sahip olduğu görülmektedir. Alınan eleştiriler arasında müzik eğitiminin ya da çalgı çalmanın (öğrenmenin) boş iş/uğraş olduğu, dinî açıdan uygun bulunmadığı, küçümseyici ve motivasyon kırıcı olduğu gibi olumsuz düşünceler oldukça öne çıkmaktadır. Hatta “TRT sanatçısı olmak” bile bu olumsuz düşünceler arasında küçümseyici bir örnek eleştiri olarak dikkat çekicidir. Müzik eğitiminde motivasyonun başarıya etkisi (Akçay & Şen, 2021; Çalışkan, 2008; Durgun, 2018; Özmenteş, 2012, 2013) çok ele alınan ve önem verilen bir konudur. Çevresel desteğin öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu etkileri olduğu da bilinmektedir (Ngobeni, 2024). Buna karşın literatürde müzik eğitimi/çalgı eğitimi alan öğrencilerin çoğunun eğitim sürecinde aileleri tarafından desteklendiğine bazılarının ise desteklenmediğine ilişkin kanıtlar bulunmaktadır (Tokatlı & Mustul, 2021). Aile desteği, çocuğun çalışmalarına dahil olma, takip etme, ilgilenme, müzik konusunda bilinçli olma gibi davranışları içermektedir (Türkmen, 2010). Bu bağlamda, araştırmamız kapsamında ailesi ve arkadaşları tarafından desteklenen öğrencilerin ifade ettikleri destek sebepleri arasında da dikkati çeken “öğrencideki gelişimin fark edilmesi” ve “müzikte başarılı olunacağına yönelik inanç” gibi olumlu düşünceler, sadece motive edici bir unsur olarak değil, motive olmuş bir öğrencinin gelişiminin başkaları tarafından da gözlenebilir düzeyde gerçekleşmesi olarak yorumlanabilir. Bu konuda, daha fazla deneysel, gözlemsel ve/veya kohort araştırmaya ihtiyaç duyulmakla birlikte elde edilen sonuçların literatürle uyumlu olduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Öğrencilerin aldıkları eğitimden memnuniyetleri nasıldır?” sorusuna yönelik veriler; müzik eğitiminin öğrenciler için ne ifade ettiği, Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitime yönelik fiziki şartlar aldıkları eğitim için yeterli veya yeterli olmaması, öğrencilerin aldıkları müzik eğitiminin beklentilerini/içeriklerini karşılama durumları/düzeyleri, Gençlik Merkezlerinde aldıkları müzik eğitime günlük hayatlarında ders süresi veya ders dışı çalışmalarına ne kadar zaman ayırdıkları, Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitimin müziğe olan ilgilerini nasıl etkilediğini, aldıkları müzik eğitimini daha profesyonel düzeyde nasıl ilerletmek istedikleri ve öğrencilerin aldıkları müzik eğitimini arkadaşlarına tavsiye etme durumları bağlamında ele alınmıştır. Buna göre Gençlik

Merkezinde alınan müzik eğitimi, katılımcıların büyük kısmı için memnuniyet, mutluluk, huzur eğence vb. olumlu duygular anlamına gelmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı için ise aldıkları eğitim kendini geliştirme firsatıdır. Bir katılımcı için kültürü canlandırmak anlamına gelmekle birlikte başka bir katılımcı da herhangi bir fikri olmadığını beyan etmiştir. Bu sonuçlar da Akçay ve Kızılyıldız' ın (2022)  alışmasının sonuçlarıyla benzerdir. Araştırmacılara göre Gençlik Merkezlerinde verilen çalgı derslerinin sosyalleşme,  zg ven sağlama, kişiliği geliştirme gibi amaç ve hedefleri vardır. Uslu'ya (2019) göre müzik eğitiminin gençlerin sosyalleşmesi üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Bu bağlamda çalgı eğitimi, bireylere sosyalleşme açısından faydası olan, sanat yoluyla geliştirici, öğretici, paylaşımcı, dönüştürücü bir eğitim olarak tanımlanmaktadır (Uslu, 1998). Özetle, müziğin öğrencilerin sadece bireysel olarak müzikal yeteneklerini değil, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmesi nedeniyle Gençlik Merkezlerine ilgi gösterildiği söylenbilir.

Katılımcıların Gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitimine yönelik fiziki şartlar yeterli bulup bulmamam durumlarına bakıldığında, büyük çoğunluğun Gençlik Merkezindeki müzik eğitimine yönelik fiziki şartları (teknik donanım,  algılar, derslikler vs.) aldıkları eğitim için yeterli buldukları belirlenmiştir. Fiziki şartları yeterli bulmayanların bu düşüncelerinin sebepleri arasında; enstrüman sayısının az olması, sınıfların k  k olması ve kalabalık  ğrenci sayıları gibi faktörler  ne çıkmaktadır. Literatürdeki çeşitli çalışmaların sonuçlarında da Gençlik Merkezlerine kayıtlı üyelerin, merkezin fiziki koşullarından memnun oldukları tespit edilmiştir (Gediz, 2012; Pepe &  zkan, 2019). Memnuniyeti etkileyen faktörler arasında binanın yapısal uygunluğu, temizlik/hijyen, araç-gereçlerin yeterliği, havalandırma ve iklimlendirme koşulları, gürültü düzeyi, dekorasyon ve engelli dostu oluş gelmektedir.

Katılımcıların gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitiminin içeriğinin beklentilerini karşılayıp karşılamama durumlarına bakıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğu “evet” cevabını vererek beklentilerinin karşılandığını belirtmiştir. Katılımcıların yanıtlarında beklentilerin karşılanmasında sosyal etkinlikler düzenlenmesi, sosyalleşme imkanları gibi faktörler  ne çıkmaktadır. Akçay ve Kızılyıldız'a (2022) göre de Gençlik Merkezlerinde etkinlik/konser yapılması yaygın bir uygulamadır ve etkinlik düzenlemek verilen eğitimin niteliğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda elde edilen bu sonucun literatürle uyumlu olduğu söylenbilir. Çalışma kapsamında görüş alınan  niversite öğrencilerinden beklentilerinin karşılanmadığını ifade eden az sayıdaki katılımcı ise bunun sebebi hakkında yeterince detaylı bilgi vermediğinden, bu duruma ilişkin net bir çıkarım yapılamamıştır. Ancak derin olmayan görüşlere göre Gençlik Merkezinde verilen müzik

eğitiminin daha özenli olması ve eğitim süresiyle ilgili bazı olumsuz düşünceler olduğu görülmektedir. Bu konuyla ilgili daha fazla ampirik veriye ihtiyaç duyulmaktadır.

Katılımcıların Gençlik Merkezlerinde aldıkları müzik eğitimine günlük hayatlarında ayırdıkları sürelerle bakıldığında, katılımcıların büyük bir kısmının hafta içi en az 2 saat ve üzeri ders aldıkları tespit edilmiştir. Hafta sonu ise en az 1 saat ve üzeri ders alındığı da çalışma kapsamında ulaşılan bir diğer sonuçtur. Bu bağlamda, katılımcıların Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitiminin hafta içi ya da hafta sonu fark etmeksizin haftada en az 1 saat olduğu söylenebilir. “Haftanın yedi günü çalgı eğitiminin verilebilmesi bu merkezlerin müzik eğitimi açısından yurdumuzdaki önem ve etkinliğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir” (Akçay & Kızılyıldız, 2022). Dolayısıyla, öğrencilerin hafta içi ya da hafta sonu derslerine kendilerine uygun olan programlar dahilinde katılıyor olduklarını söylemek mümkündür. Bu bağlamda, hafta içi müzik eğitime zaman ayırabilen öğrencilerin daha fazla müzik dersi almaları da muhtemeldir. Çünkü Akçay ve Kızılyıldız’a (2022) göre Gençlik Merkezlerinde çalgı eğitimi derslerine ayrılan ders süresi, ortalama 40 dakikalık derslerden oluşan 6 derslik veya 5 derslik haftalık programlardan oluşmaktadır. Çalışma kapsamında görüş alınan öğrencilerin ders dışı çalışmalara ne kadar zaman ayırdıkları sorulduğunda ise önemli bir kısmı ders dışı çalışma yapmadığını, büyük bir kısmı da 1 ila 3 saat arasında ders dışı çalışma yaptığını belirtmiştir. Bu durum Gençlik Merkezinde alınan çalgı eğitiminin profesyonel amaçlarla alınmayışından kaynaklanıyor olabilir. Mesleki müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin çalgı çalışma alışkanlıklarının incelendiği bir çalışmanın sonuçları arasında, çalışmaya en çok değer veren öğrencilerin günlük 3 saatten fazla çalgı çalıştığı, en az değer verenlerin ise 1-3 saat arasında çalgı çalışmaya zaman ayırdığı tespit edilmiştir (Şen & Akçay, 2021). Profesyonel mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin bile çalışma rutinlerinin 1-3 saat aralığında olduğu göz önüne alındığında, özengen müzik eğitimi alan gençlerin ders dışı çalışmalarının beklenen başarıya ulaştırmaya yetecek düzeyde olmamakla birlikte göz ardı edilemeyecek bir süre olduğu söylenebilir. Çünkü Gençlik Merkezlerinde müzik eğitimi alan gençlerin mesleki müzik eğitimi almayan üniversite öğrencileri olması, her öğrencinin okuduğu lisans programının gereklilikleri bağlamında düşünüldüğünde, çalgı çalışmaya yeterli zamanı ayırmaları pek mümkün olmayabilir. Gençlik Merkezi ve Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (KOMEK) ile diğer özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki eğitimin incelendiği bir çalışmada (Algı, 2017), kurumlar arasında haftalık ders saati, bir ders saatinin süresi ve dersin bireysel ya da toplu verilmesi gibi birçok yönden farklılıklar tespit edilmiştir. Söz konusu çalışmada özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenciler arasında seviye farklılıkları, grup derslerinde verimin az olması yani kursiyer veya öğrenciler için yetenek bağlamında farklılıklar olması, çalışma saatlerindeki farklılıkları/değişkenlikleri açıklayabilir.

Katılımcıların Gençlik Merkezinde aldıkları müzik eğitimin müziğe olan ilgilerini nasıl etkilediğine bakıldığında, öğrencilerin çok büyük kısmı olumlu etkisi olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin yanıtlarında eğitimin niteliği ve eğitmenin yaklaşımının olumlu etkileyen faktörlerde göze çarptığı görülmektedir. Hatta bu etkinin ileride profesyonel müzik yapmaya teşvik ettiği de yanıtlar arasında öne çıkmaktadır. Öğrencilerden çok azı “hayır” cevabı vermiştir. Herhangi bir etkisi olmadığını belirten katılımcılar, bunun sebebinin önceden müziğe ilgili oldukları ve eğitimin fazladan bir etkisi olmadığını belirttikleri görülmüştür. Literatürde Gençlik Merkezlerindeki sportif faaliyetlere yönelik çalışmalarda da benzer şekilde katılımcıların olumlu etkilendiğini ortaya koyan kanıtlar bulunmaktadır (Gediz, 2012). Bu bağlamda bakıldığında, Gençlik Merkezlerinde verilen eğitimin gençlerin gelişimi üzerinde çeşitli yönlerden olumlu etkileri olduğu söylenebilir. Eser ve diğerlerinin (2021) çalışmasında özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Özengen müzik eğitimi alan bir öğrencinin çalgıyı çalmaya yönelik ilgi düzeyinin yüksek olması, çalgıyı öğrenmeye başlaması ve sürekliliği sağlamak için önemli göstergelerden biri olarak kabul edilmektedir. Ayrıca araştırmacılar, söz konusu bu ilginin öğrencilerin çevrelerinden de olumlu yönde etkilendiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda, elde edilen sonuçların literatürle de desteklendiği söylenebilir.

Katılımcıların gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitimini daha profesyonel düzeye taşımak isteme durumlarına bakıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğu “evet profesyonelleşmek isterim” cevabını vermiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin yanıtlarına öne çıkan hususların başında, profesyonelleşmek için ileri düzeyde müzik eğitimi almak istemeleri ve sonrasında da müziği meslek olarak icra etmek istemeleri gelmektedir. Çok az öğrenci, “hayır amatör olarak devam etmek isterim” cevabı vermiş olup, müziği hobi olarak yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar önceki soruya verilen cevaplarla da örtüşmektedir. İki soruya verilen yanıtlar birlikte ele alındığında, öğrencilerin gençlik merkezinde aldıkları müzik eğitiminin müziğe olan ilgilerini olumlu etkilemesinin bir sonucu olarak müzikte daha profesyonel çalışmalar yapmak istiyor olabilirler. Tokatlı ve Mustul (2021) araştırmasında mesleki müzik eğitiminin meslek edinmede önemli rolün olduğunu ve öğretmenler ile görüşmelerinde özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin aldıkları bu eğitimde profesyonel olarak ilerlemek istediklerini belirtmiş olup bu yönde aileleriyle birlikte daha çok profesyonel düzeyde olan kişileri dinleyip fikir edinmesi ve bilinçlenmesi bu yolda önemli olduğunu vurgulamıştır. İmik ve Dönmez (2017) araştırmasında özengen çalgı öğretiminin ülkemizde yaygın olduğunu öğrenciler için ilgi çekip bu eğitime ilgi duyan öğrencilerin çalgı çalma isteğiyle başlayıp bu yolda ilk adımı atmaktadırlar ama bazı öğrenciler bu yolda profesyonel

olarak ilerledikten sonra bazı durumlarda ekonomik sosyo-kültürel ekonomik sebeplerle bir süre sonra bırakabilmektedir.

Öğrencilerin aldıkları müzik eğitimini arkadaşlarına tavsiye etme durumlarına bakıldığında, tüm katılımcıların “tavsiye ederim” cevabını verdikleri görülmektedir. Bu bağlamda tavsiye etme sebepleri arasında iyi/kaliteli eğitim, sınıf ortamı (sıcak, eğlenceli vb.), eğitimci kalitesi, kişisel gelişim ve sosyalleşmeye destek imkânı öne çıkmaktadır.

Öneriler

Bu araştırma kapsamında, çok geniş olmayan bir katılımcı grubundan yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle veri toplanarak, gençlik merkezinde müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin bu eğitim hakkındaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma elbette ki bazı sınırlılıklara sahiptir. Bu sınırlar, elde edilen sonuçların da belli bir çerçeveye içinde değerlendirilmesini kaçınılmaz hale getirmektedir. Araştırmanın sonuçlarında da bahsi geçen bu sınırlılıkların aşılması ve ileriki araştırmalarda çoklu veri toplama tekniklerinin işe koşularak, kapsamlı ve derinlemesine veriler üzerinde yapılacak incelemelerin, konunun daha iyi anlaşılmasına ve yeni öğretim stratejilerinin geliştirilmesine ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda daha geniş örneklemeler üzerinde, deneysel, gözlemsel ve/veya kohort araştırmalar yapılması hem nitel hem nicel verilerin kullanıldığı karma modellerin kullanılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akçay, Ş. Ö., & Kızılyıldız, V. (2022). Gençlik Merkezleri ve Halk Eğitim Merkezleri'nde verilen çalgı eğitiminin karşılaştırmalı incelenmesi. *Online Journal of Music Sciences*, 7(2), 208-236. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1208657>
- Akçay, Ş. Ö., & Sürmeli, Ö. (2022). Güzel Sanatlar Lisesi müzik öğretmenlerinin Covid-19 pandemisi sürecindeki uzaktan eğitim hakkında görüşleri. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 648-668. <https://doi.org/10.21666/muefd.1009210>
- Akçay, Ş. Ö., & Şen, Y. (2021). Examining the motivations of students studying vocational music regarding individual instrument course. *Hacettepe University Journal of Education*, 36(3), 691-711. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2020062039>
- Akkaş, S. (2005). *Eğitim fakülteleri sınıf öğretmenleri için, müzik 1*. Bilge Ders Kitapları Yayınları.
- Akman-Dömbekci, H., & Erişen, M. A. (2022). Nitel araştırmalarda görüşme tekniği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel sayı 2), 141-160. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2864475>
- Aksoy, Y. (2015). *Özengen keman eğitiminde video destekli öğretimin keman performansına etkisi*. (Tez No. 407562) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Aksoy, Y., Güçlü, O., & Nayir, A. E. (2020). Özel müzik kurslarının pandemi sürecindeki uzaktan eğitim durumları, *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 947-967. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.827709>
- Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği). *Fine Arts*, 12(2), 64-82, <https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.2.D0190>
- Aytemur, B. (2022). Müzik araştırmalarında nitel veri analizi. (Ü. S. Şen, Y. Şen & Ş. Ö. Akçay, Ed.) *Müzik araştırmalarında bilimsel yöntem ve yaklaşımlar* içinde (ss.233-264). Nobel.
- Baş, H. (2016). *Yerel yönetimlerin gençlere yönelik hizmetleri*. İstanbul Esenler Gençlik Merkezi.
- Bilen, S. (1995). *İş birlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüselleşmeler üzerindeki etkileri*, (Tez No. 41285) [Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.

- Birol, S. S., & Aydın, E. (2019). Kuruluşundan bugüne Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün sunmuş olduğu rekreatif hizmetlerin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(66), 1474-1485.
- Büyüköztürk, Ş., & Kılıç-Çakmak, E., & Akgün, Ö. E., & Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (15. baskı). Pegem Akademi.
- Çalışkan, T. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi dersinde güdülenme düzeyleri ve bireysel çalgı eğitimi dersi başarı durumları arasındaki ilişki* (Tez No. 231821) [Yüksek lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Çelik, V., & Yeşilyurt, E. (2013). *Kalkınmada eğitimin rolü: Sayısal veriler ışığında KOP Bölgesi eğitim göstergeleri*. I. KOP Bölgesel Kalkınma Sempozyumu, 14-16 Kasım.
- Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1), 217-230.
- Durgun, M. (2018). *Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersi motivasyonlarının piyano dersi başarısı ile olan ilişkinin incelenmesi* (Tez No. 511091) [Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Eser, B., Kaleli, Y. S., & Güçlü, O. (2021). Özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İdil*, (82), 951-962. <https://doi.org/10.7816/idil-10-82-08>
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme* (3. baskı). Pegem Akademi.
- Gediz, S. (2012). *Kamu hizmeti olarak rekreasyon etkinlikleri kapsamında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri analizi*. (Tez No. 302920) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gökçe, N., & Yıldız, A. (2018). Türkiye’de okuma-yazma bilmeyen kadınlar ve okuma- yazma kurslarına katılmama nedenleri: “Ne edeyim okumayı, hayatım mı değişecek?”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2151-2161. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.2737>
- Kaplan, A. (2005). *Kültürel müzikoloji*. Bağlam.
- Karagöz, A., & Ulucan, H. (2023). Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılan bireylerin beklenti ve memnuniyet düzeylerinin incelenmesi (Kayseri İli Örneği). *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 163-172. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjces/issue/81126/1404584>

- Karan, M. (2011). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin mesleki yönelimlerinin incelenmesi*. (Tez No. 290600) [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kocamanoğlu, K. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterliği*. (Tez No. 555352) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ngoben, N. C. (2024). *Exploring the connection of passion and motivation in higher education singing and choral training in music performance education*. e-Bangi: Journal of Social Sciences & Humanities, 21(2), 128-138. <https://doi.org/10.17576/ebangi.2024.2102.12>
- İmık, Ü., & Dönmez, Y. E. (2017) Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda Türk müziği ilgisi: Malatya örneği. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 114-128. <https://doi.org/10.22252/ijca.373484>
- Özdek, A. (2012). *Özengen müzik eğitim kurumlarında verilen gitar eğitiminde veli ve öğrenci beklentilerine yönelik bir araştırma: Kayseri örneği*. 10. Müzik Eğitimi Sempozyumu, 25-27 Nisan, Niğde Üniversitesi.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9), 89-98.
- Özmenteş, S. (2012). Çalgı eğitiminde güdü ve performans ilişkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik*, (2), 47-56.
- Özmenteş, S. (2013). Çalgı eğitiminde öğrenci motivasyonu ve performans. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 320-331.
- Pepe, K., & Özkan, M. (2019). Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik Merkezleri faaliyetleri ve bu faaliyetlerden yararlanan bireylerin memnuniyet düzeylerinin araştırılması. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 673-689. <https://doi.org/10.33905/bseusbed.632195>
- Schleuter, S. L. (2013). *A sound approach to teaching instrumentalists: An application of content and learning sequences*. Cengage Learning.
- Şen, Y., & Akçay, Ş. Ö. (2021). Individual instrument practice habits of professional music education students. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(13), 1311- 1342. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.408>

- Tokatlı, B., & Mustul, Ö. (2021). Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(43), 6595-6634. <https://doi.org/10.26466/opus.910883>
- T. C. Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB). (2022). *Gençlik Merkezleri*. <https://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/3150/3135/birim-hakkinda.aspx>
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024a, 17 Mayıs). *İstatistiklerle Gençlik, 2023*. <http://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İstatistiklerle-Genclik-2023-53677>
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024b, 10 Ekim). *Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, 2023 (Düzeltilmiştir)*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yoksulluk-ve-Yasam-Kosullari-Istatistikleri-2023-53841#:~:text=Toplunun%20genel%20düzeyine%20göre%20belirli,azalarak%20%13%2C5%20oldu>
- Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (Türk-İş). (2024, 29 Kasım). *Türk-İş Kasım 2024 Açlık Ve Yoksulluk Sınırı*. <https://www.turkis.org.tr/turk-is-kasim-2024-aclik-ve-yoksulluk-siniri/#:~:text=Gıda%20harcaması%20ile%20giyim%2C%20konut,%2C30%20TL%20'ye%20yükseldi>
- Türkoğlu, A. (2005). *109 soruda öğretmenlik meslek bilgisine giriş*. Kare.
- Türkmen, U. (2010). Çocuğun bireysel, toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri, problemleri ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*, 9(3), 960-970.
- Uçan, A. (1993). *Ülkemizde müzik öğretimine genel bir bakış*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi* (3. baskı). Evrensel Müzikevi.
- Uslu, M. (1998). *Türkiye'de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi*. (Tez No.78333) [Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi.
- Uslu, M. (2007a). *Türkiye'de müzik eğitimi*. Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Uslu, M. (2007b). Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi. 38. *ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildiri Kitabı* içinde (II. Cilt, s.811-826). Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- Uslu, M. (2013). Müzik eğitiminin yaratıcılık boyutu. *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 71-80.

- Uslu, M. (2019). Müzik eğitimi aracılığıyla aynı yaş gruplarının sosyo-kültürel değişimlerinin ve gelişimlerinin sağlanması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 3(8), 197-202. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iujad/issue/8727/614908>
- Ürün, T. (2015). *Karşılaştırmalı tonal ve makamsal dizi öğretiminin Silahlı Kuvvetler Bando Okulları öğrencilerinin bilişsel gelişimlerine etkisi*. (Tez No. 395986) [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bililerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı). Seçkin.
- Yılmaz, H., & Şen, Ü. S. (2016). Gitarın popülerlik durumunun incelenmesi. *İdil*, 5(25), <https://doi.org/10.7816/idil-05-25-09>
- Zile Gençlik Merkezi. (2019). *T. C. Zile Kaymakamlığı*. <http://zile.gov.tr/zile-genclik-merkezi>

EKLER

EK-1 Etik Kurul Raporu

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Birim Etik Kurulu Başkanlığı
ERZURUM

Sayı : 79332546-000.E.2000167692
Konu : Etik Kurul Kararı (2024/6-1)

Toplantının Mahiyeti : Etik Kurul
Toplantının Tarihi : 29.05.2024
Toplantının Sayısı : 6

Karar-1)) Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı programı öğrencisi Murat DOĞRU'nun " Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Merkezlerindeki Özengen Müzik Eğitime Yönelik Görüşleri" başlıklı tez çalışması ile ilgili Etik Kurul uygunluk-onay belgesi talebinin görüşülmesi,

Yapılan görüşmelerden sonra; Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı programı öğrencisi Murat DOĞRU'nun " Üniversite Öğrencilerinin Gençlik Merkezlerindeki Özengen Müzik Eğitime Yönelik Görüşleri" başlıklı tez çalışmasının etik ve bilimsel yönünden sakınca bulunmadığına oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Yunus BERKLİ
Birim Etik Kurul Başkanı
(e-imza)

Prof. Dr. Yasemin YAROL
Birim Etik Kurul Üyesi
(e-imza)

Prof. Dr. Mustafa BULAT
Birim Etik Kurul Üyesi
(e-imza)

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Raportör
(e-imza)

EK-2 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Değerli katılımcı,

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Gençlik Merkezlerinde verilen özenen müzik eğitimine yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma kapsamında, Erzurum merkez ilçelerinde (Yakutiye, Palandöken ve Aziziye) özenen müzik eğitimi veren Gençlik Merkezlerine devam eden üniversite öğrencilerinin, aldıkları özenen müzik eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi, gençlerin müzik eğitime ve özellikle de özenen müzik eğitime yönelik tutumlarının bu görüşlerden hareketle betimlenmesi, bu tutumlarına etki eden faktörlerin belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda görüşlerinizi almak için bu görüşme formu oluşturulmuştur. Oluşturulan görüşme formu, 13 adet açık uçlu sorudan ve demografik bilgilerin toplanması için belirlenen 5 sorudan oluşmaktadır. Görüşme süresi yaklaşık 15-20 dakika sürmektedir.

Bu araştırmaya katılmak gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katılmayı kabul ettikten sonra soruları yanıtlamaya başlamış olsanız bile istemediğiniz taktirde çalışmaya katılmaktan vazgeçebilirsiniz. Görüşme Formunu eksiksiz doldurup araştırmacıya vermiş olmanız çalışmaya katılma konusunda gönüllü olduğunuz anlamına gelmektedir. Sizden elde edilen tüm bilgiler bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Araştırma sonuçları kimlik belirtecek herhangi bir isim ya da işaret içermeyecektir. Bu araştırmada sizinle ilgili tutulan tüm kayıtlar 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerince gizli kalacaktır. Bu nedenle formlarda yer alan soruların tümüne doğru ve eksiksiz yanıt vermeniz ve göz izleme prosedüründeki yönergelere dikkatle uymanız büyük önem taşımaktadır. Çalışma ile ilgili herhangi bir sorunuz olduğunda aşağıda iletişim bilgileri yer alan sorumlu araştırmacı Murat Doğru ile çekinmeden iletişime geçebilirsiniz.

Çalışmaya içtenlikle vereceğiniz cevaplar araştırmanın objektifliği açısından önem taşımaktadır.

Katılımınız için teşekkür ederiz.

Murat DOĞRU

Demografik Bilgiler
Cinsiyet: ☐ Kadın ☐ Erkek
Yaş:
Fakülte/Bölüm:
Anne Eğitim Düzeyi: ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite
Baba Eğitim Düzeyi: ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite
Aylık Gelir:

Gençlik Merkezindeki Özengen Müzik Eğitime Yönelik Sorular

1. Gençlik Merkezinde hangi branşta müzik eğitimi alıyorsunuz?
2. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitime ne zaman başladınız? Ne kadar süredir devam ediyorsunuz?
3. Sizi Gençlik Merkezlerinde müzik eğitimi almaya teşvik eden sebep neydi?
4. Gençlik Merkezlerinde müzik eğitimi alma imkânınız olmasaydı, başka yollarla özengen (amatör) müzik eğitimi (özel ders, Hak Eğitim Merkezi, internetten çevrimiçi ders vb.) düşünür müydünüz?
5. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimi sizin için ne ifade ediyor?
6. Gençlik Merkezindeki müzik eğitime yönelik fiziki şartlar (teknik donanım, çalgılar, derslikler vs.) aldığınız eğitim için uygun ve yeterli midir?
7. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitiminin içeriği beklentilerinizi karşılıyor mu? Cevabınız evet ise, hangi içerikler/etkinlikler hangi beklentilerinizi karşılıyor? Cevabınız hayır ise hangi etkinlikler hangi beklentilerinizi neden karşılamıyor?
8. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitime günlük hayatınızda ne kadar zaman ayırıyorsunuz? Ders sürelerini ve ders dışı çalışmalara ayırdığınız süreleri ayrı ayrı belirtiniz?
9. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimi, müziğe olan ilginizi etkiledi mi? Cevabınız evet ise nasıl etkiledi?
10. Ailenizde ve/veya yakın çevrenizde (arkadaşlar, komşular, akrabalar vs.) Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimi destekleyenler var mı? Cevabınız evet ise sizi nasıl destekliyorlar?
11. Ailenizde ve/veya yakın çevrenizde (arkadaşlar, komşular, akrabalar vs.) Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimi eleştirenler (desteklemeyenler) var mı? Cevabınız evet ise sizi nasıl eleştiriyorlar?

12. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimini daha profesyonel düzeye taşımak ister misiniz? Nasıl?
13. Gençlik Merkezinde aldığınız müzik eğitimini arkadaşlarınıza tavsiye eder misiniz?

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyadı	Murat DOĞRU
Doğum Tarihi ve Yeri	
Yaşadığı Yer	
Mail	
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü
Mesleki Deneyim	
Sanatsal Faaliyetler	

